

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КРЕДИТУВАННЯ В АПК» Рівень вищої освіти: <u>Перший (бакалаврський)</u> Спеціальність: <u>D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u> Рік навчання: <u>3-й, семестр 5-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>4 кредити</u> Назва кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> Мова викладання: <u>українська</u>
Лектор курсу	д.е.н., проф. Вдовенко Лариса Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>vdovenko_larisa@i.ua</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Кредитування в АПК» є обов'язковою компонентою ОПШ.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції - 30 год.; практичні заняття - 28 год., самостійна робота - 62 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватись знання, отримані з таких дисциплін: Гроші та кредит, Макроекономіка.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: Фінансовий ринок, Банківська система, Фінанси підприємств, а також при проходженні виробничої практики.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Кредитування в АПК» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки фахівців в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, а також засвоєння практичних аспектів кредитування банками АПК.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення освітньої компоненти є формування системи знань з теорії і практики кредитування підприємств АПК, використання грошово-кредитного інструментарію в сучасній кредитній системі, дослідження ролі кредиту в економіці держави як невід'ємного елементу підготовки висококваліфікованих фахівців та їх професійного зростання.

Завдання вивчення дисципліни

Закріплення і поглиблення знань здобувачів щодо основ функціонування банківської та парабанківської системи, призначення та ролі кредиту в розвитку економіки країни, кредитування та фінансування діяльності підприємств АПК та їх механізмів, а також зарубіжного досвіду кредитного обслуговування аграрних підприємств, отриманих при вивченні лекційного курсу та організація систематичної роботи здобувачів із додатковою літературою.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформуванати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів

домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПР25. Визначати особливості та застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань у сфері фінансово-кредитного забезпечення і страхового захисту суб'єктів аграрного сектору економіки.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

План вивчення навчальної дисципліни

№	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Вступ до дисципліни. Теоретичні основи кредитування.	2	2	6
2	Фінансове посередництво у кредитуванні	2	4	7
3	Засади банківського кредитування і прийняття рішень про надання позички	2	2	7
4	Оцінювання кредитоспроможності позичальника	4	2	7
5	Особливості аграрного сектора та необхідність його кредитування	4	4	7
6	Кредитне забезпечення аграрного сектора економіки	4	4	7
7	Державна фінансова підтримка аграрного сектора економіки	4	4	7
8	Зарубіжний досвід формування специфічних систем кредитування аграріїв	4	4	7
9	Удосконалення системи кредитного забезпечення аграрного сектора економіки	4	2	7
	Разом	30	28	62

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, вноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Виконання індивідуального завдання є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни. Підготовка завдання передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни та застосування їх у процесі розв'язання конкретних економічних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою дослідження та експерименту, пов'язаних із темою завдання. Індивідуальне завдання передбачає наявність таких елементів наукового дослідження: практичної значущості, комплексного системного підходу до вирішення завдань дослідження, теоретичного використання передової сучасної методології та наукових розробок, наявність елементів творчості, вміння застосовувати сучасні технології.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять	10	Щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	30	Щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання	12	1 раз на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	10	1 раз на семестр	Тестування
Разом		62		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Вдовенко Л.О. Кредитування в АПК. Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «НІЛАН-ЛТД». 2025. 220 с.
2. Vdovenko L. Activation of financial mechanisms in the system financial and credit security for the development of agricultural enterprises. In: *Financial mechanism in the system of economic vectors of development of Ukraine: Scientific monograph*. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2023. P. 32-60. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-291-3-2>
3. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові аспекти розвитку підприємств аграрного сектора економіки: *монографія*. Вінниця: ТОВ «Друк» 2022. 200 с.
4. Іванчук Н.В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
5. Банківська система: навчальний посібник. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ іме-ні Івана Франка, 2020. 580 с.
6. Коваленко Д.І. Гроші та кредит. Навчальний посібник. Центр учбової літератури. 2020. 352 с.
7. Гроші та кредит. Підручник О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт [та ін.]. за ред. О. В. Дзюблюка. Тернопіль. ТНЕУ. 2018. 892 с.
8. Мостовенко Н. А., Коробчук. Т. І. Кредитний менеджмент [Текст]: Навчальний посібник. Луцьк : ВолиньполіграфТМ, 2016. 280 с.
9. Вдовенко Л.О. Механізми банківського кредитування в аграрній сфері: *монографія*. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю. 2013. 378 с.

Додаткова література

- 1.Вдовенко Л.О. Формування ефективного механізму кредитування малого та середнього бізнесу в Україні *Інфраструктура ринку*. 2018. № 20. С.221-226. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/20-2018>.
2. Вдовенко Л.О. Методичні підходи оцінки ефективності кредитних відносин. *Економіка та суспільство*. 2018. № 17. С. 518-523. URL: <http://economyandsociety.in.ua>
3. Вдовенко Л.О., Вдовенко С.А. Стан та перспективи розвитку аграрного сектору в контексті державної політики фінансової підтримки товаровиробників. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. №3. С.113-122.
4. Вдовенко Л.О. Кредитна політика системно важливих банків в Україні. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. №11. С.73-83.
6. Вдовенко Л.О., Мороз К.М., Ковальчук Т.В. Грошово-кредитна політика НБУ та її вплив на банківську діяльність. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип.35. С. 362-368.
7. Вдовенко Л.О. Фінансовий аспект діяльності підприємств малого і середнього бізнесу в аграрній сфері та їх роль у розвитку сільських територій. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. №2. С.26-37.

8. Вдовенко Л.О., Вдовенко І.С. Фінансові механізми впливу на розвиток підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 1. С. 77-94.

9. Вдовенко Л.О. Ефективність управління активами – основа зростання фінансового потенціалу підприємств аграрного сектора економіки. *Економіка та суспільство*. Електронний журнал. № 37 (2022). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/37/>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-26>.

10. Вдовенко Л.О. Фінансова безпека страхових компаній в умовах нестабільного ринкового середовища функціонування. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2022. Випуск 4 (37). С. 73-79. DOI: <https://doi.org/10.32782/easterneurope.37-10>

11. Вдовенко Л.О. Інструменти державної фінансової підтримки аграрного сектора в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2022. Випуск 44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/issue/view/44>
DOI : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-82>.

12. Parvin M., Islam Md. M., Vdovenko L. Impact of Non-Performing Loans on the Growth of the Banking Sector in Bangladesh. *Accounting and Finance*. 2023. № 1 (99). P. 79-90. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1\(99\)-79-90](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2023-1(99)-79-90).

14. Вдовенко Л. О., Тітов Д. В. Безпека підприємств аграрного сектора економіки: загрози та наслідки. *Агросвіт*. 2023. № 20. С. 16-22. DOI: 10.32702/2306-6792.2023.20.15.

URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2288/2320>

15. Вдовенко Л. О., Слободянюк В.В., Терлецький П.Г. Формування умов безпечного підприємництва в аграрному бізнесі. *Ефективна економіка*. 2024. №2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.2.26>

URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/3081/3117>.

16. Вдовенко Л.О., Черненко О.С. Фінансова підтримка інноваційного розвитку підприємств аграрного сектора економіки. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 14.

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.14981982>

17. Вдовенко Л.О., Герасимчук В.Г., Тітов Д.В. Формування інвестиційного середовища безпеки підприємств аграрного бізнесу. *Ефективна економіка*. 2025. № 9. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.13>

URL: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/352>

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Урядового порталу. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>

4. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua>

5. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL:

<http://www.ukrstat.gov.ua>

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

8. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL:
<https://tax.gov.ua/>

9. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ п/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	4
2	Робота на практичних заняттях (виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач)	10
3	Індивідуальне завдання	6
4	Проміжний контроль	10
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях (виконання контрольних робіт, тестування, розв'язування задач)	10
3	Індивідуальне завдання	5
4	Проміжний контроль	10
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування (іспит)	30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до іспиту. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів

як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для іспиту
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни